

Комісаренко Владислав Олегович

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця — к. філол. н., доц. Ткаченко Кіра Анатоліївна

НАВИЧКИ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА: ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ, ЩОБ ЗАЛИШАТИСЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИМ?

В умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій, роль перекладача значно змінюється. Сьогодні перекладознавство стає однією з найважливіших галузей для забезпечення ефективної міжкультурної комунікації. Водночас, зміни на ринку праці та впровадження новітніх технологій вимагають від перекладачів не лише знання мов, але й володіння багатьма додатковими навичками.

Метою цього дослідження є визначення ключових навичок, які дозволять перекладачам залишатися конкурентоспроможними на сучасному ринку праці, що постійно змінюється. Зважаючи на стрімкий розвиток інформаційних технологій, перекладачі стикаються з новими викликами, які вимагають від них постійного вдосконалення своїх знань та умінь. Це дослідження має на меті виявити ті аспекти навчання та професійної діяльності, які є найважливішими для успішної кар'єри перекладача.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що успішний сучасний перекладач повинен мати не лише глибокі знання іноземних мов, але й володіти широким спектром додаткових навичок. Зокрема, здатність працювати з новітніми технологіями, включаючи машинний переклад, програмне забезпечення для локалізації та інші цифрові інструменти, стають все більш важливими для професійної діяльності перекладача. Окрім того, здатність адаптуватися до змін, комунікаційні навички та міжкультурна компетентність також відіграють важливу роль у забезпеченні успішної кар'єри.

Провівши аналіз українських платформ з пошуку роботи, таких як Robota.ua (Robota.ua — українська компанія, яка розвиває інтернет-рекрутмент), можна чітко охарактеризувати вимоги до спеціалістів, які можуть допомогти їм втримати конкурентоспроможність на ринку праці. У зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій, перекладачам необхідно освоїти новітні інструменти та програми, що забезпечують підвищення продуктивності та якості їх роботи.

Знання САТ-інструментів (Computer-Assisted Translation): збільшенням обсягів текстової інформації та необхідністю пришвидшення перекладацького процесу, використання комп'ютерних технологій стало невід'ємною складовою

професії. Інструменти автоматизованого перекладу (CAT tools) реалізовано у широко відомих програмах “Trados”, “Déjà Vu”, “WordFast” та інших (Фокін, 2019, 208), дозволяють перекладачам більш ефективно справлятися з великими обсягами тексту та зменшувати час, витрачений на рутинні завдання. Крім того, важливим аспектом стає вміння працювати з системами керування перекладацькими проєктами, що дозволяють ефективно організовувати робочий процес і взаємодіяти з клієнтами та колегами.

Розуміння машинного перекладу: Знання про сучасні системи машинного перекладу, такі як Google Translate та DeepL, є важливим для перекладачів. Дані системи можуть бути корисними інструментами у роботі, але для якісного перекладу все ще потрібне людське втручання, зокрема постредагування. “На даний момент також існує класифікація різних електронних ресурсів та інформаційних платформ: системи машинного перекладу, що виконують повністю автоматизований переклад; системи з функцією Translation Memory, які надають можливість для роботи в системах автоматизованого перекладу (SDL Translation Manager, Atril Dejava Vu X, Wordfast, Star Transit, Omega, тощо); перекладачі онлайн, які здійснюють переклад тексту безпосередньо у вікні браузера (Google); словники онлайн (PROMT, ABBYY, Lingvo)” (Гудманян, 2017, 57). Перекладачам необхідно не лише розуміти принципи роботи алгоритмів, а й володіти навичками оцінювання якості машинного перекладу.

Розуміння принципів роботи штучного інтелекту, вміння налаштовувати та коригувати переклади, зроблені нейронними мережами, є важливими для спеціалістів майбутнього. Сучасні технології можуть значно покращити якість та швидкість перекладу, але вимагають від перекладачів додаткових знань та навичок. Часто затребувані спеціалізовані знання у конкретних галузях, що дозволяють створювати високоякісні переклади та залишатися конкурентоспроможними на ринку праці. Перекладачі, які мають спеціалізовані знання у таких галузях, як медицина, право, техніка чи фінанси, можуть створювати точні та якісні переклади, що відповідають вимогам замовників. Це значно підвищує цінність спеціаліста та дозволяє знайти гідну нішу на ринку праці.

Світ змінюється, і разом із ним змінюється роль перекладача. Підсумовуючи, можна сказати, що сучасний світ перекладознавства вимагає від

перекладачів не лише високого рівня мовних знань, але й широкого спектру додаткових навичок та вмінь.

Успішний сучасний перекладач - це фахівець, який володіє сучасними технологічними інструментами, спеціалізується в певних галузях знань, та має високий рівень соціальних і комунікативних умінь. Вміння працювати з штучним інтелектом та нейронними мережами відкриває нові можливості для автоматизації та покращення процесу перекладу, спеціалізація у конкретних галузях знань, таких як медицина, право, техніка чи фінанси, дозволяє створювати точні та якісні переклади, що відповідають вимогам замовників, а соціальні та комунікативні навички є ключовими для успішної роботи перекладача.

Перспективи кар'єри перекладача відкривають багато можливостей для професійного розвитку, включаючи роботу фрилансером, штатним перекладачем, у міжнародних організаціях, редактором перекладів та менеджером проєктів у бюро перекладів. Зарплата перекладача залежить від рівня досвіду, кваліфікації та спеціалізації, що робить цей ринок праці динамічним і багатообіцяючим. Звісно, що навчання та підготовка є важливими аспектами для перекладачів, та в Україні існує багато можливостей для здобуття відповідної освіти, включаючи класичну вищу філологічну освіту, інтенсивні курси та онлайн-курси.

Поєднання технологічної обізнаності, спеціалізованої експертизи, комунікативних умінь та гнучкості дозволить спеціалістам зберегти свою значущість. Успішна кар'єра в перекладацькій сфері залежить від постійного розвитку та готовності пристосовуватися до нових викликів, що висуває сучасний ринок праці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вступ до перекладознавства : навч. посіб. / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. — Вінниця : Нова Кн., 2017. — 295 с. : іл., табл., портр. ; 21 см. — Бібліогр.: с. 250—253.
2. Фокін С.Б. Комп'ютерні інноваційні технології в перекладацькій та перекладознавчій діяльності. К.: КНУ імені Т.Шевченка, 2019. – 254 с.
3. Переваги роботи перекладачем <https://budni.robota.ua/career-guide/perekladach> (дата звернення: [18.02.2025]).